دورنما

صدر از «پنجره اعتراضات» به سیاست باز می‌گردد

با قطعی شدن استعفای نمایندگان جریان صدر، پارلمان عراق پنج‌شنبه ۲۳ ژوئن جلسه فوق‌العاده‌ای برگزار می‌کند تا جایگزین‌های صدری‌ها را در پارلمان تعیین کند. در حالی که از همین حالا، بحث‌ها درباره نامزد نخست‌وزیری به جریان افتاده، برخی تحلیلگران هشدار می‌دهند که صدر با بستن پنجره مصالحه سیاسی، از پنجره اعتراضات باز خواهد گشت.

برای جریان‌های سیاسی عراق محرز شده که میانجیگری دیگر روی تصمیم مقتدی صدر برای خروج از پارلمان اثر ندارد. به همین دلیل، گروه‌های باقی مانده در پارلمان روز ۲۳ ژوئن (دوم تیر)، جلسه فوق‌العاده پارلمان را برگزار خواهند کرد؛ جلسه‌ای که با استناد به احکام ماده ۵۸ قانون اساسی و براساس درخواست اعضای پارلمان برگزار می‌شود. این نشست برای جایگزینی نمایندگان جریان صدر است که اخیراً از پارلمان استعفا کردند و نخستین جلسه پارلمان عراق بعد از استعفای ۷۳ نماینده جریان صدر است. روز دوشنبه این هفته، چارچوب هماهنگی شیعیان معروف به الاطار التنسیقی، نشستی را در سطح رهبران در منزل حیدر العبادی، رئیس ائتلاف النصر برگزار کرد. در این نشست درباره راه‌های برگزاری جلسه فوق‌العاده پارلمان گفت‌وگو شد و درباره امکان تحرک چارچوب هماهنگی شیعیان عراق و همکاری با احزاب کرد و ائتلاف حاکمیت و عزم و شخصیت‌های مستقل برای تشکیل فراکسیون اکثریت و دولت آتی صحبت شد. گفته می‌شود در این جلسه، نام ۹ تن برای تصدی پست نخست‌وزیری عراق مطرح شده و از بین نام‌های ارائه شده هم، در انتهای جلسه شرکت‌کنندگان در توافقی اولیه دو تن را برای رقابت بر سر پست نخست‌وزیری انتخاب کردند. یک منبع عراقی به المعلومه گفته که حیدر العبادی، رئیس ائتلاف نصر که در سال ۲۰۱۴ ریاست دولت را بر عهده داشت، به همراه اسعد العیدانی، استاندار فعلی بصره دو نامزد اصلی برای تصدی پست نخست‌وزیری عراق هستند. این منبع گفته که در روزهای آینده چارچوب هماهنگی جلساتی متوالی برای تصمیم‌گیری در مورد انتخاب نخست‌وزیر و اعلام آن به رسانه‌ها برگزار می‌کند. او این را هم روشن کرده که چارچوب هماهنگی شیعیان ممکن است به سمت برگزاری انتخابات داخلی برای انتخاب این دو شخصیت برود.

■ چالش بازگشت

با وجود تحرکات ائتلاف شیعیان برای حرکت روبه جلوی فرایند سیاسی عراق، همچنان این پرسش وجود دارد که چرا صدری‌ها با وجود کسب ۷۳ کرسی پارلمان، از روند سیاسی کنار رفتند؟ و اینکه مقتدی صدر در سر چه می‌پرورد؟ شخصیت سیاسی صدر، از ابتدای شکل‌گیری روند سیاسی عراق در سال ۲۰۰۳، شخصیتی غیرقابل پیش‌بینی بوده و او پیش از این هم یک بار از روند سیاسی عراق کناره‌گیری کرده است. با این حال برخی تحلیلگران هشدار می‌دهند که او با اعتراضات، مجدداً به صحنه سیاسی بازخواهد گشت. «علی التمیمی»، کارشناس حقوقی عراق پیشنهاداتی درخصوص مناصب متعدد دولتی دریافت کرده اما همه را رد کرده است، لذا در مقطع کنونی هرگونه ابتکار یا گفت‌وگویی برای منصرف کردن وی از استعفای نمایندگان صدری بی‌فایده خواهد بود و بدین ترتیب نفوذ و قدرت هیئت هماهنگی در پارلمان تقویت خواهد شد. به گفته التمیمی، صدر در انتظار تحرکات مردمی در صورت ناکامی دولت هیئت هماهنگی خواهد ماند و از هرگونه اقدام و اعتراضی علیه این دولت حمایت خواهد کرد؛ اعتراضاتی که نشانه‌های آن در برخی مناطق بغداد و استان ذی‌قار هویدا شده است. «علی البیدر»، تحلیلگر امور سیاسی نیز با چنین دیدگاهی موافق است. او در گفت‌وگو با العالم‌الجدید می‌گوید: «این امر نشانه‌ای از حرکت به سمت تظاهرات است که احتمالاً با نخستین گام‌های هیئت هماهنگی گروه‌های شیعی در تشکیل دولت جدید آغاز خواهد شد.» وی گفت: صدر به تشکیل دولت توسط هیئت هماهنگی رضایت نخواهد داد، حتی اگر ریاست دولت را به وی بدهند، لذا وی تلاش خواهد کرد پس از خروج از پارلمان از پنجره اعتراضات سیاست‌های خود را پیش برد.

تنش

تل‌آویو در شورای امنیت زیر فشار تهران–مسکو–دمشق

در حالی که روس‌ها خود را برای ارائه یک قطعنامه برای محکوم کردن حمله رژیم صهیونیستی به سوریه آماده می‌کنند، شورای امنیت سازمان ملل دوشنبه شب شاهد یک نشست درباره حملات اسرائیلی‌ها به سوریه بود، نشستی که به ابتکار روس‌ها برگزار شده و نشان‌دهنده روند فزاینده شکاف بین مسکو–تل‌آویو است.

به گزارش فارس به نقل از خبرگزای تاس، «دیمیتری پولیانسکی» معاون اول نمایندگی دائم روسیه در سازمان ملل، در نشست دوشنبه شب درباره حمله اسرائیل به سوریه حمله به فرودگاه دمشق در روز ۱۰ ژوئن را غیرقابل قبول خواند و تأکید کرد که این اقدامات باعث تشدید تنش‌ها در کل منطقه خواهد شد. «دیمیتری پولیانسکی» افزود: وضعیت انسانی (در سوریه) همچنان با حوادث غم‌انگیزی که امنیت را تضعیف می‌کند، تشدید می‌شود. سلسله حملات هوایی اسرائیل به حومه دمشق در ۱۰ ژوئن که طبق اعلام سازمان ملل به ساختمان‌ها و باند فرودگاه پایتخت سوریه آسیب وارد کرده، چیزی فراتر از این موضوع است. پولیانسکی در ادامه گفت: «در نتیجه این حملات، پروازها از طریق پایتخت، از جمله پروازهای خدمات انسان‌دوستانه سازمان ملل، که زندگی بیش از ۲ میلیون نفر به آن وابسته است، به حالت تعلیق درآمده است. چنین اقداماتی غیرقابل قبول است و پیامدهای جدی برای شهروندان سوری دارد و مملو از خطرات تشدید تنش برای کل منطقه است.

روسیه پیش‌نویس قطعنامه‌ای را در زمینه حمله هوایی رژیم صهیونیستی به فرودگاه دمشق ارائه کرده است و قصد دارد در ادامی کم سابقه تل‌آویو را درباره آن پاسخگو کند. در این نشست، مجید تخت روانچی، نماینده ایران نیز با محکوم کردن تجاوزات و حملات تروریستی رژیم صهیونیستی علیه سوریه گفت: رژیم اسرائیل به نقض حاکمیت و تمامیت ارضی سوریه ادامه می‌دهد، در حالی که شورای امنیت همچنان در این زمینه سکوت می‌کند. نماینده دائم ایران تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران حق مشروع سوریه برای دفاع از خود را بر اساس حقوق بین‌الملل و منشور سازمان ملل به رسمیت می‌شناسد. وی گفت: ما از شورای امنیت می‌خواهیم که استاندارد دوگانه خود را کنار بگذارد و اقدامات تجاوزکارانه اسرائیل را به صراحت محکوم کند و این رژیم یاغی را در قبال تجاوزات و فعالیت‌های بدخواهانه خود پاسخگو نماید. همچنین «بسام صباغ» نماینده دائم سوریه در سازمان ملل در نشست دوشنبه شب سوریه گفت که پافشاری کشورهای غربی در اعمال سیاست‌های تروریسم اقتصادی و تداوم اقدامات تهاجمی و تخریبی رژیم اشغالگر اسرائیل و ترکیه و گروه‌های تروریستی علیه سوریه مانع از تلاش‌های این کشور برای برقراری ثبات می‌شود. صباغ با اشاره به حمله رژیم صهیونیستی به فرودگاه بین‌المللی دمشق افزود: «تجاوز اسرائیل به فرودگاه بین‌المللی دمشق پیامدهای سیاسی، انسانی، نظامی و اقتصادی خطرناک دارد که تمامی مردم سوریه و کشورهای منطقه را تحت تأثیر قرار می‌دهد و انتقال تجهیزات، پشتیبانی و ارائه خدمات اساسی به بیش از ۲ میلیون نفر از مردم سوریه را به‌طور کامل متوقف کرده است.» نماینده دائم سوریه در سازمان ملل تصریح کرد: سوریه از شورای امنیت و سازمان ملل می‌خواهد که اقدامات تجاوزکارانه علیه حاکمیت، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی این کشور را متوقف کنند و به حضور غیرقانونی نظامی خارجی در سرزمین‌هایش پایان دهند.

تشدید بی‌ثباتی در تل‌آویو با فروپاشی کابینه سهامی

لاپید جای بنت را می‌گیرد

گزارش یک

پس از چندین ماه تنش، سرانجام نخست‌وزیر و وزیر خارجه رژیم صهیونیستی برای انحلال کنست و برگزاری انتخابات زودهنگام در فلسطین اشغالی به توافق رسیدند. نه تنها حماس بلکه تحلیلگران صهیونیست، چنین وضعیتی را ناشی از بی‌ثباتی و تزلزل این رژیم می‌دانند.

بنای سستی که هشت حزب رژیم صهیونیستی با آن، آخرین کابینه را تشکیل داده بودند، در آستانه فروپاشی قرار گرفته است و تل‌آویو چاره‌ای ندارد غیر از اینکه در کمتر از چهار سال، خود را برای برگزاری پنجمین انتخابات آماده کند. دوشنبه شب خبری منتشر شد مبنی بر اینکه نفتالی بنت و یائیر لاپید، درباره انحلال کنست (پارلمان رژیم صهیونیستی) و برگزاری انتخابات زودهنگام توافق کرده‌اند. بنابر گزارشی که روزنامه صهیونیستی هاآرتص منتشر کرده، بنت و لاپید در بیانیه‌ای مشترک گفته‌اند هفته آینده درباره انحلال کنست رأی‌گیری خواهد شد و اگر این رأی‌گیری تصویب شود لاپید نخست‌وزیر موقت بعدی خواهد شد. در بیانیه یاد شده آمده است: «بعد از آنکه همه راه‌ها برای ثبات‌بخشی به این ائتلاف امتحان شدند، نفتالی بنت و یائیر لاپید به این نتیجه رسیدند که هفته آینده طرحی برای انحلال کنست ارائه شود. بعد از تصویب، طرح [نخست‌وزیر] گردشی به صورت نوبتی اجرا خواهد شد.» قرار است انتخابات جدید ۲۵ اکتبر (سوم آبان‌ماه) برگزار شود. منابع نزدیک به نفتالی بنت به جروزالم‌پست گفته‌اند هدف لاپید و بنت برگزاری انتخابات بر اساس شرایط خودشان است تا مجبور نشوند به شرایط تحمیلی بنیامین نتانیاهو رهبر مخالفان کابینه تن دهند.

■ خیز نتانیاهو برای تصاحب دولت

رسانه‌های رژیم صهیونیستی از قول بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر سابق این رژیم نقل کردند که وی ضمن استقبال از انحلال دولت، گفته است: «دولتی بزرگ و وسیع به رهبری حزب لیکود تشکیل خواهیم داد.» در بیانیه‌ای که نتانیاهو به همین منظور منتشر کرده، آمده است که دولت بنت به شدت در مسائل امنیتی، سیاسی و اقتصادی شکست خورده است و نتانیاهو قصد دارد یک دولت ائتلافی گسترده تشکیل دهد. اگر اعضای کابینه ائتلافی -از احزاب امید نو و یامینا- تغییر موضع دهند و به حزب راست‌گرای نتانیاهو بپیوندند، او از بخت تشکیل دولت برخوردار خواهد شد.

در شرایطی که رسانه‌ها اوایل هفته جاری اعلام کرده بودند که یائیر لاپید روز پنج‌شنبه به ترکیه می‌رود، با شرایط اخیر احتمال لغو این سفر قوت گرفته است. منابع رسانه‌ای در فلسطین اشغالی از قبیل شبکه کان‌نیوز خبر دادند: «به دنبال رویدادهای سیاسی اسرائیل، سفر لاپید به ترکیه در روز پنج‌شنبه ممکن است لغو شود و این موضوع در حال حاضر در حال بررسی است.» با این حال، سفارت امریکا تأکید کرده که سفر رئیس‌جمهور این کشور به اراضی اشغالی طبق برنامه، انجام خواهد شد. سخنگوی سفارت امریکا اعلام کرد: اسرائیل یک شریک استراتژیک است و ما به روند دموکراتیکی که در آن در حال انجام است، احترام می‌گذاریم.»

■ انتخابات کمکی نخواهد کرد

نتیجه یک نظرسنجی که رادیو اسرائیل دیروز منتشر کرد، پیش‌بینی کرد که یک دور دیگر انتخابات بدون اینکه هیچ یک از بلوک‌ها قادر به تشکیل یک دولت باثبات با حمایت دست کم ۶۱ نماینده باشند، پایان یابد. این نظرسنجی نشان داد که جبهه حامی نتانیاهو رهبر حزب لیکود ممکن است ۵۹ کرسی به دست آورد که از این تعداد ۳۶ کرسی به لیکود، ۱۰ کرسی به ائتلاف «صهیونیسم مذهبی»، هفت کرسی به حزب «شاس» و شش کرسی به حزب «اتحاد یهودیت توراتی» تعلق خواهد گرفت. این نظرسنجی حاکی از افزایش اندک قدرت حزب لیکود و همچنین قدرت حزب «یمینا» و ائتلاف صهیونیسم مذهبی بوده است، سایر احزاب به جز حزب «مرتز» نسبت به نظرسنجی‌های قبلی قدرت خود را حفظ کرده‌اند. همچنین، جبهه «تغییر» که در حال حاضر حاکم است، بدون اینکه مرتز بتواند از آستانه لازم عبور کند، ۵۵ کرسی به دست آورد.

■ حرکت به سمت نابودی اسرائیل

فوزی برهوم، سخنگوی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) دیروز در واکنش به استیصال صهیونیست‌ها در تشکیل دولتی باثبات گفت که فروپاشی کابینه ائتلافی بنت دلیل بر سستی و ضعف رژیم صهیونیستی و ساختار داخلی آن است. وی تصریح کرد: «این اتفاق یکی از مظاهر ایستادگی ملت ما، قدرت مقاومت در سردرگم کردن این دولت، شکست اراده آن و نیز جلوگیری از تحقق اهدافش است.» آمنون ابراموویچ، تحلیلگر شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی هم درباره این تصمیم گفت: «با روش انتخاباتی کنونی، ما عملاً گام به گام به سمت از بین بردن اسرائیل حرکت می‌کنیم.» ابراموویچ در ادامه تحلیل خود گفت: «وقتی درباره تغییر روش انتخابات صحبت می‌کنیم، مقصودمان تغییر فنی و یا تاکتیکی نیست؛ ما چهار دور انتخابات داشتیم و حالا به دور پنجم می‌رویم.» این تحلیلگر اسرائیلی در توضیح این موضوع به یک مسئله اشاره کرد و گفت: «یک عبارت جالب وجود دارد که می‌گوید اگر یک کار را بارها و بارها انجام دهید و انتظار نتایج مختلف داشته باشید، چنین چیزی رخ نخواهد داد. حتی اگر ائتلاف نتانیاهو به حمایت ۶۱ عضو کنست برسد، باز هم ما می‌دانیم که همچنان مدیریت اسرائیل با این تعداد نماینده غیرممکن خواهد بود.»

خبرگزاری آناتولی در گزارشی به وضعیت فعلی سیاست داخلی رژیم صهیونیستی پرداخت و نوشت که قرار است در این دوره انتقالی، بنت سمت نخست‌وزیر جایگزین و مسئول پرونده ایران در کابینه را بر عهده داشته باشد. در گزارش آناتولی آمده است: «این تصمیم از وضعیت ائتلاف دولتی متشکل از هشت حزب که اصلاً با هم هماهنگ نبودند و فقط یک سال توانستند دوام بیاورند، پرده برداشت. حالا انتخابات بعدی که انتظار می‌رود در ماه اکتبر برگزار شود، پنجمین انتخابات اسرائیل در سه سال و نیم اخیر خواهد بود.»

گزارش ۲

با تصرف سورودونتسک، تقریباً تمام منطقه لوهانسک به دست روسیه می‌افتد

تک گام روسیه تا کنترل کامل لوهانسک

نیروهای روسیه در ادامه پیشروی‌های خود در مناطق شرقی اوکراین، این بار شهر استراتژیک سورودونتسک را به کنترل خود درآوردند، شهری که تقریباً کنترل کامل لوهانسک را در اختیار روس‌ها قرار می‌دهد.

در شرایطی که برخی کشورهای غربی از پیروزی اوکراینی‌ها مقابل روسیه سخن می‌گویند، آنچه در عرصه میدانی رقم می‌خورد برخلاف ادعای غربی‌ها است. نیروهای روسیه که در هفته‌های اخیر پیشروی‌های زیادی در مناطق شرقی و جنوبی اوکراین داشته‌اند، این بار نیز یک شهر مهم را به کنترل خود درآوردند. فرماندار منطقه لوهانسک در شرق اوکراین روز سه‌شنبه گفت که نیروهای روسی تقریباً شهر استراتژیک سِوِرودونِتسک را تصرف کرده‌اند و نیروهای اوکراینی تنها یک کارخانه را در اختیار دارند. به گزارش بی‌بی‌سی، سرهئی هایدایی گفت که نیروهای اوکراینی در کارخانه شیمیایی آزوت موضع گرفته‌اند؛ جایی که صدها غیرنظامی نیز به آن پناه برده‌اند. پیش‌تر درحالی که غیرنظامیان در زیرزمین آزوت پناه گرفته بودند، نیروهای اوکراین و روسیه برای کنترل شهر در بیرون این کارخانه می‌جنگیدند. در هفته‌های اخیر شهر سِوِرودونِتسک صنعتی کانون اصلی حملات روسیه بود و درگیری‌های شدیدی در آن رخ داد. با تصرف سِوِرودونِتسک، کنترل تقریباً تمام منطقه لوهانسک به دست روسیه می‌افتد. در جریان این درگیری‌ها هر دو طرف تلفات زیادی متحمل شدند.

همزمان با تصرف شهر سورودونتسک، نیروهای روسیه حملات به شهر خارکف را نیز شدت بخشیده‌اند. رسانه‌های غربی گزارش داده‌اند که هرچند روسیه بمباران اطراف شهر خارکف را شدت بخشیده است، اما نیروهای زمینی و پیاده این کشور، موفق نشده‌اند خطوط دفاعی نیروهای اوکراینی را بشکنند. سی‌ان‌ان روز دوشنبه، به نقل از مقام‌های محلی گزارش داده است که حملات روسیه عمدتاً در اطراف خارکف در ساحات شمالی این کشور، تشدید یافته است. همزمان با تشدید حملات روس‌ها به اطراف خارکف، عفو بین‌الملل با نشر گزارشی استفاده از بمب‌های خوشه‌ای از سوی نیروهای روسیه را مستندسازی کرده است.

پیشروی روس‌ها درحالی است که نیروهای اوکراین در روزهای اخیر از کمبود تسلیحات مورد نیاز برای مقابله با روس‌ها خبر داده‌اند. لوهانسک یکی از استان‌های شرقی اوکراین است که در کنار دونتسک از سال ۲۰۱۴ به دلیل جمعیت زیاد روس‌تبارها، رهبران آن خواهان پیوستن به خاک روسیه بودند. باتوجه به اینکه مقامات روسی در روزهای اخیر گفته‌اند که مناطق تصرف شده را دیگر به اوکراین تحویل نخواهند داد، به همین منظور امکان الحاق این مناطق به خاک روسیه در آینده نزدیک وجود دارد. حتی روس‌ها گفته‌اند که اوکراین ممکن است تا دو سال آینده از نقشه جهان حذف شود. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، به رغم سیل کمک‌های نظامی و تسلیحاتی کشورهای غربی به اوکراین، نیروهای این کشور در نبرد سنگینی که در منطقه «دونباس» در شرق اوکراین جریان دارد و عمدتاً به نبرد توپخانه‌ها تبدیل شده است، نسبت به نیروهای روسی تسلیحات و مهمات کمتری دارند و متحمل شکست شده‌اند. بر اساس این گزارش، نیروهای روسی می‌توانند برای ساعت‌ها آتش سنگین و مداوم را ادامه دهند، اما نیروهای اوکراینی نمی‌توانند در سلاح یا مهمات با آنها برابری کنند و باید از مهمات خود با احتیاط بیشتری استفاده کنند. مقامات اوکراینی می‌گویند که حمایت در بوق و کرنا شده غربی‌ها از اوکراین کافی نیست و به اندازه کافی به سرعت به میدان نبرد برای این مرحله سخت و بسیار کشنده درگیری‌ها نمی‌رسد. مقامات اوکراینی همچنین می‌گویند که تا حدود ۲۰۰ نفر از نیروهای این کشور هر روز کشته می‌شوند. نیروهای روسی به آرامی در حال پیشروی در شرق اوکراین هستند، اما مقامات مذکور مدعی هستند که روس‌ها نیز متحمل خسارات سنگین شده‌اند. غربی‌ها و در رأس آنها امریکا کمک‌های نظامی و تسلیحاتی متعددی به اوکراین اختصاص داده و ارسال کرده‌اند، اما به گفته متخصصان این مسئله در مقابل نیروهای روسی، میزان تسلیحات و مهمات و همچنین حجم آتش آنها اصلاً مؤثر نیست. باتوجه به اینکه غربی‌ها نیز به تصرف مناطق شرقی و جنوبی اوکراین توسط روسیه اطمینان دارند، به همین منظور کمک‌های خود را تا حدی کاهش داده‌اند و نمی‌خواهند بیش از این متحمل هزینه شوند و این روزها روی تنها اهرم خود که همان تحریم‌های اقتصادی است متمرکز شده‌اند تا در آینده بتوانند از آن بهره‌برداری کنند.

■ پیوستن اوکراین به اتحادیه اروپا

با پیشروی روس‌ها در خاک اوکراین، اروپایی‌ها نیز تحرکات خود را برای عضویت این کشور در اتحادیه اروپا را افزایش داده‌اند. خبرگزاری بلومبرگ روز سه‌شنبه گزارش داد که اتحادیه اروپا این هفته وضعیت کاندیداتوری به اوکراین اعطا می‌کند. در نشست سفرای اتحادیه اروپا در روز دوشنبه، هیچ مقامی مخالف این تصمیم نبوده است. رئیس کمیسیون اروپایی چندی پیش گفته بود که مقامات اجرایی اتحادیه اروپا طی چند روز آینده اعلام می‌کنند که آیا وضعیت کاندیداتوری به اوکراین جهت پیوستن به این اتحادیه را اعطا خواهند کرد یا خیر. رهبران اتحادیه اروپا از تاریخ ۲۳ الی ۲۴ ژوئن در بروکسل با یکدیگر دیدار خواهند داشت و طی آن جلسه قرار است تصمیم‌گیری نهایی درخصوص اعطای وضعیت کاندیداتوری به اوکراین، مولداوی و گرجستان اعلام شود و همچنین هرگونه شروط در این زمینه هم از طرف اعضای این اتحادیه قبل از نهایی شدن تصمیم اعلام خواهد شد. این خبرگزاری به نقل از شارل میشل، رئیس شورای اروپا گفت: «اکنون زمان آن فرا رسیده است تا بپذیریم که آینده اوکراین، مولداوی و گرجستان به تصمیم اتحادیه اروپا بستگی دارد.» جو بایدن رئیس‌جمهور امریکا هم در سخنانی احتمال عضویت اوکراین در اتحادیه اروپا را بسیار زیاد توصیف کرد. مقامات اوکراینی خواهان عضویت سریع این کشور در اتحادیه اروپا هستند و با وجود برخی مخالفت‌ها در ابتدای جنگ با عضویت اوکراین، در روزهای اخیر این موانع نیز برطرف شده است.

نگاه

سید رحیم نعمتی

ناتو مستقیم وارد جنگ اوکراین می‌شود؟

قرار است نشست سران سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) طی روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه آینده، ۲۹ و ۳۰ ژوئن، در شهر مادرید، پایتخت اسپانیا، برگزار شود. شکی نیست که موضوع روسیه و حمله آن به اوکراین در صدر برنامه‌های این نشست است، چنان‌که این پیمان در این چند ماه چندین نشست در سطح سران و وزرای دفاع داشته و موضوع اصلی همگی بررسی وضعیت جنگ در اوکراین و نحوه کمک کشورهای عضو به اوکراین برای مقاومت در برابر نیروهای روسیه بوده و باید گفت که کمک‌های ناتو طیف گسترده‌ای از حمایت‌های متنوع از اطلاعاتی گرفته تا تجهیزات و ادوات پیشرفته نظامی و حتی اعزام نیروهای مزدور از کشورهای مختلف را در برگرفته است تا اینکه اوکراین بتواند در برابر روسیه تاب آورد.

در واقع، اعضای ناتو و به خصوص امریکا طی بیش از چهار ماه و نیم از جنگ از تمام توان خود برای کمک به اوکراین استفاده کرده‌اند، به نوعی که حالا از جنگ نیابتی امریکا در اوکراین گفته می‌شود اما تاکنون گزینه مداخله مستقیم را در دستور کار خود قرار نداده‌اند. این چیزی بود که حتی قبل از حمله روسیه به اوکراین از سوی ینس استولتنبرگ، دبیر کل ناتو گفته می‌شد و بعد از شروع جنگ نیز هم او و هم مقامات سیاسی و نظامی متحدان کلیدی غرب در ناتو می‌گفتند. شکی نیست که امریکا و متحدانش از ترس گسترش جنگ و حتی بروز یک جنگ هسته‌ای است که تاکنون ترجیح داده‌اند به صورت مستقیم با نیروهای روسیه درگیری نداشته باشند. با این حال، اوضاع و شرایط میدانی می‌تواند وضعیت را به نحوی درآورد که ناتو رویه‌ای متفاوت در قبال این جنگ در پیش بگیرد به خصوص اینکه استراتژی نظامی روسیه در این جنگ آشکارا تغییر کرده و به جای استراتژی حمله فراگیر اولیه، رو به استراتژی نقطه‌ای و مرحله به مرحله آورده و توانسته آرام اما مطمئن به پیش برود.

این تغییر استراتژی به معنای موفقیت نهایی روسیه در این جنگ و شکست نهایی اوکراین است و دست‌کم امریکا و بریتانیا به هیچ وجه خواهان این نتیجه نیستند. یک راه مؤثر برای ممانعت از تحقق چنین نتیجه‌ای مداخله مستقیم ناتو در این جنگ است. به گفته راغده درغام، تحلیلگر امریکایی، این گزینه می‌تواند غافلگیری نشست مادرید باشد. او به نقل از منابعش در ناتو مدعی است که قدرت‌های ناتو آماده می‌شوند تا طبق منشور سازمان ملل، «عملیات ویژه نظامی» در اوکراین انجام دهند. استراتژی مورد نظر در این نوع عملیات تمایز بین حمله به روسیه با حمله به نیروهای روسیه در اوکراین است تا اینکه ناتو از یک سو، خود را به صورت مستقیم درگیر روسیه نکرده باشد و از سوی دیگر مانع پیشروی نیروهای روسیه در اوکراین شود. به نظر درغام، این نوع مداخله ناتو تضمینی برای پیروزی اوکراین، توقف عملیات روسیه و تغییری بزرگ در جریان جنگ است تا اینکه غرب و مسکو را از بن‌بست فعلی خارج کند. با این حال، این نوع مداخله ناتو با دو مشکل اساسی روبه‌رو است. مشکل نخست اختلاف بین کشورهای عضو ناتو است. به نظر می‌رسد امریکا و بریتانیا مایل به شکست نظامی روسیه هستند و به این جهت، می‌توان این دو را حامی این نوع مداخله نظامی در این جنگ دانست اما کشورهای کلیدی اتحادیه اروپا و به خصوص آلمان، فرانسه و ایتالیا به جای شکست نظامی روسیه، خواهان مذاکره هستند و به این دلیل، می‌توان انتظار مخالفت آنها با این نوع مداخله را داشت. از سوی دیگر، روسیه از ابتدا تأکید بر عدم مداخله اعضای ناتو در جنگ اوکراین داشته و حتی ناتو را تهدید به انتقام‌جویی هسته‌ای کرده است. نمی‌توان با اطمینان گفت که در صورت مداخله ناتو، روسیه از تسلیحات هسته‌ای یا دست‌کم از تسلیحات تاکتیکی هسته‌ای خود استفاده خواهد کرد یا نه اما این نکته مشخص است که جنگ وضع متفاوتی خواهد داشت و روسیه مجبور می‌شود با شدت بیشتری به جنگ ادامه دهد. در هر صورت، این احتمال وجود دارد که نشست آینده سران ناتو در مادرید وضعیت جنگ اوکراین را به کلی تغییر دهد و شرایط را بسیار سخت‌تر از قبل کند.

اخبار کوتاه

■ آغاز تور منطقه‌ای بن‌سلمان

ولیعهد عربستان عصر دوشنبه در آغاز تور منطقه‌ای خود که شامل اردن و ترکیه نیز می‌شود، وارد مصر شد. به گزارش العربیه، طبق اعلام منابع مصری، عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر در فرودگاه قاهره از محمد بن‌سلمان استقبال کرد. این سفر به دستور ملک سلمان بن‌عبدالعزیز، پادشاه عربستان و با هدف تحکیم و تقویت روابط بین عربستان و کشورهای منطقه در همه زمینه‌ها انجام می‌شود. دفتر پادشاهی عربستان هم اعلام کرد که این سفرها در پاسخ به دعوت سران این کشورها صورت می‌گیرد. بسام راضی، سخنگوی ریاست جمهوری مصر نیز گفت: این سفر شامل گفت‌وگوهای دوجانبه با رئیس‌جمهور سیسی در مورد روابط دوجانبه و راه‌های تقویت آن، مسائل سیاسی منطقه‌ای و بین‌المللی است. قرار است در این سفرها، ولیعهد عربستان با رهبران این کشورها دیدار و درباره روابط دوجانبه و راه‌های ارتقای آن در زمینه‌های مختلف و موضوعات مهم گفت‌وگو کند.

■ عضویت گرجستان در ناتو به حل اختلافات با روسیه بستگی دارد

نخست‌وزیر گرجستان اعلام کرد که این کشور قبل از عضویت در ناتو باید اختلافات ارضی خود را با روسیه حل کند. بنابر گزارش خبرگزاری رویترز، «ایراکلی گاریباشویلی» نخست‌وزیر گرجستان روز سه‌شنبه در اظهاراتی موضع خود را درباره موضوع عضویت احتمالی این کشور در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) بیان کرد. این مقام ارشد گرجستانی اعلام کرد که گرجستان باید قبل از عضویت در ناتو، اختلافات ارضی خود را با روسیه حل کند. اظهارات نخست‌وزیر گرجستان درباره منوط بودن الحاق این کشور به ناتو به حل اختلافات ارضی با روسیه در شرایطی مطرح شده که روز دوشنبه دهها هزار نفر در تفلیس تظاهرات برپا کردند. تظاهرات در تفلیس با موضوع حمایت احزاب سیاسی این کشور از الحاق گرجستان به اتحادیه اروپا صورت گرفت.

■ خاورمیانه، مقصد ۴۳ درصد از صادرات تسلیحاتی امریکا

مؤسسه تحقیقات صلح بین‌المللی استکهلم گزارش داد، خاورمیانه دومین مقصد تسلیحات جهان است و ۳۲ درصد از واردات سلاح‌های جهان را به خود اختصاص داده است. به گزارش پایگاه میدل‌ایست‌مانیتور، در گزارش سالانه این مؤسسه سوئدی آمده است، از ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱، عربستان سعودی، مصر، قطر و امارات متحده عربی در میان ۱۰ کشور واردکننده اصلی تسلیحات قرار داشتند. در این گزارش آمده است: کشورهای خاورمیانه در ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ نسبت به ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ شاهد افزایش ۲/۸ درصدی واردات تسلیحات بودند. همچنین میزان واردات در ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ نسبت به ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۷ شاهد ۸۶ درصد افزایش بود. براساس این گزارش «خاورمیانه ۴۳ درصد از تبادلات تسلیحاتی امریکا را به خود اختصاص داده است. چیزی که به شکلی به‌خصوص برای رشد صادرات تسلیحاتی امریکا اهمیت داشت، افزایش ۱۰۶ درصدی صادرات تسلیحات امریکا به عربستان سعودی بود.»